

IMM Karolinska Institutet

Prevention av kontaktallergi genom lagstiftning

Carola Lidén, professor

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

Allergen

- Hårfärgämnen
- Konservingsmedel
- Metaller
- Parfymämnen
- Plastämnen

Lagstiftning

- Biocidförordningen
- CLP
- Detergentförordningen
- Kosmetikaförordningen
- Leksaksdirektivet
- Reach - begränsningar
- Svensk arbetsmiljölagstiftning

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

Reach: begränsning av nickel

Begränsar frisättning av nickel från:

- smycken för piercade hål
- **direkt och långvarig hudkontakt – t.ex. smycken, klockor, knappar, spännen mm**
- frisättning av nickel i syntetisk svett (EN1811)

Antogs 1994, i kraft från 2000, ändring 2005

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

Begränsning av nickel: effekter

- Minskning av varor som avger för mycket nickel
- Viss minskning av nickelallergi hos unga kvinnor
- Nickel är fortfarande den vanligaste orsaken till kontaktallergi
  - Ungdomar i befolkningen: flickor 10%; pojkar 5%
  - Eksempatienter: kvinnor 27%; män 7%

Biesterbos et al. 2010, Fall et al. 2015, Lagrelius et al. 2014, Lidén et al. 2001, 2005, Thyssen et al. 2011

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

ECHA: definition av långvarig kontakt (2014)

Långvarig hudkontakt med nickel

- 10 minuter 3 gånger under 2 veckor eller
- 30 minuter 1 gång under 2 veckor

<http://echa.europa.eu/qa-display/-/qadisplay/5s1R/view/reach/restrictions>

Flera publikationer av Jensen, Julander, Midander, Lidén, Thyssen m.fl.

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

Reach: begränsning av krom

- Begränsning av Cr (VI) i cement
  - <2 ppm
  - Sverige 1989, EU 2005
- Begränsning av Cr (VI) i läder
  - <3 ppm
  - EU maj 2015
  - Utmaning: bör också Cr (III) begränsas?

Hedberg et al. 2014, 2015

2015-04-22 Carola Lidén

IMM Karolinska Institutet

CLP: klassificering och märkning

- >1.100 ämnen klassificerade som allergiframkallande vid hudkontakt (H317 tidigare R43)
- Allmän koncentrationsgräns för klassificering: 1%
- Klassificering genererar information över vissa haltgränser
  - Märkning
  - Säkerhetsdatablad

"Innehåller xxx. Kan orsaka en allergisk reaktion"

2015-04-22 Carola Lidén 8

IMM Karolinska Institutet

CLP: nyheter, brister och möjligheter

- Självklassificering vs Harmoniserad (bindande)
- H317 kategorier: 1, 1A, 1B
- Orealistiskt höga klassificeringsgränser
  - Konserveringsmedel m.fl. allergen
  - Information saknas ofta i SDS och på förpackningar
- Specifika lägre koncentrationsgränser
  - Bör sättas oftare

http://echa.europa.eu/documents/10162/13562/clp_en.pdf

2015-04-22 Carola Lidén 9

IMM Karolinska Institutet

Kosmetikaförordningen

- Smink, parfym, tvål, schampo mm
- Tillåtna, förbjudna och begränsade ämnen
- Innehållsdeklaration (INCI)
- Riskbedömning (opinions) av vetenskaplig kommitté (SCCS)
- Djurförsök inte tillåtet från 2013

2015-04-22 Carola Lidén 9

IMM Karolinska Institutet

Allergiframkallande parfymämnen

SCCS opinion 2012

- Cirka 100 allergiframkallande parfymämnen
- 20 innebär stor allergirisk
- 3 inte säkra för konsumenter

Uter et al, 2013; Karlberg et al, 2013

2015-04-22 Carola Lidén 10

IMM Karolinska Institutet

Konserveringsmedel

- Dramatisk ökning
  - Användning och allergi
- Särskilt problematiska
  - Isothiazolinoner: MCI/MI, MI, BIT
  - Formaldehydfrisättare: Bronopol m.fl.

*Schwensen et al. 2015, Yazar et al. 2011; 2015
SCCS och SCCP opinions*

2015-04-22 Carola Lidén 11

IMM Karolinska Institutet

Methylisothiazolinone (MI)

- Kemiska produkter
  - Ingen haltbegränsning
  - MI inte ännu klassificerat som allergiframkallande
  - MI i >90% av målarfärger
- Kosmetika
  - MI max 100 ppm – inte säker halt
- Använda halter orsakar allergi och eksem

Schwensen et al. 2015; Yazar et al. 2015

2015-04-22 Carola Lidén 12

IMM Karolinska
Institutet

**Lagstiftning kan användas för att minska skadlig
exponering för allergiframkallande ämnen.
Forskning krävs**

Tack!

Carola Lidén
carola.liden@ki.se
ki.se/imm/amderm

2015-04-22 Carola Lidén 13